

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/577-0/2016.	
Érkezési dátum: 2016. MÁRC 24.	
Budapesti Alkotmánybíróság részére	
Beadandó: 3	Kezelőiroda: 71
Donát: u. 35-45.	
1015 Melléklet: 2x2 + 3x9 db	

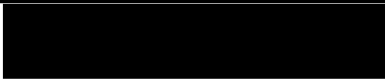
a Székesfehérvári Törvényszék útján

SZÉKESFEHÉRVÁRI TÖRVÉNYSZÉK	
SZÉKESFEHÉRVÁR	
postán, gyűjtőládába, személyesen, faxon e-mailen	
Érk.: 2016 MÁRC 10 78.	
Beadandó:	Mell.: db
Ez ügyirat	
17-G.40.115/2012	

42

Tisztelt Alkotmánybíróság!

képviselőre jogosult: képviselői jogosultságot igazoló irat **P/1.**
szám alatt csatolva, továbbiakban: Indítványozó) képviselőtében eljárva a következő

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az alábbiakban részletesen kifejtendő indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla 22.Gf.40.105/2015/7. számon hozott ítéletét (a továbbiakban: Ítélet) mint alaptörvény-ellenes bírói döntést semmisítse meg.

Kérelmem anyagi jogi jogalapja Magyarország Alaptörvényének B) cikk (1) bekezdése (jogállamiság elve), és a XXVIII. cikk (1) bekezdés (tisztességes eljáráshoz való jog – törvényes bíróhoz való jog) és (7) bekezdés (jogorvoslathoz való jog).

Kérelmem eljárásjogi alapja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény 27. §-a, amely alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját.

Az Indítványozó személyes érintettségét igazolja, hogy a jelen beadvánnyal támadott, alaptörvény-ellenes Ítéletet az Indítványozó felperesi részvételével zajló peres eljárás eredményezte.

A jogerős ítéletet az Indítványozó 2016. január 8-án vette kézhez, az Abtv. 31. § (1) alapján az alkotmányjogi panasz tehát határidőben kerül benyújtásra.

A jelen ügy tárgyát képező kérdés „alapvető alkotmányjogi jelentőségű” (Abtv. 29. §), ugyanis az Indítványozó törvényes bíróhoz való jogának sérelmét eredményezte az a tény, hogy tudomása nélkül, az eljárás kellős közepén az eredetileg hatáskörrel és illetékességgel rendelkező fórummal nem azonos szinten eljáró bírák kerültek kirendelésre a Fővárosi Ítéltábla Indítványozó ügyét vizsgáló tanácsaként. A törvényes és pártatlan bírósághoz való jog így súlyosan sérült. Továbbá az így megalakult bírói tanács ellentétes minden eljárásjogi előírással, különösen alaptörvény-ellenes maga a tény, hogy ítéltáblai bírák helyett a Fővárosi Törvényszék hozott döntést olyan jogvitában, amely törvényszéki szinten már megméretetett és Indítványozó álláspontja szerint annak magasabb fórum általi felülvizsgálata vált szükségessé. Ezáltal az Indítványozónak a jogorvoslathoz való, Alaptörvényben biztosított joga is sérült.

II. Tényállás

1. Az Indítványozó a Székesfehérvári Törvényszéken szerződéstől való elállás és egyéb folytán 165.000.000,- Ft és járulékai megfizetése iránt peres eljárást kezdeményezett.
2. A Székesfehérvári Törvényszék 2015. január 28-án kelt, Indítványozó részére 2015. február 5-én kézbesített, 17.G.40.115/2012/38. számon hozott ítéletében (P/2. számon csatolva) Indítványozó keresetét elutasította.
3. Indítványozó az elsőfokú ítélet ellen fellebbezéssel élt (P/3. számon csatolva) az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Ítéltáblánál. Ezen illetékességet a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény 2. melléklete az Ítéltáblák illetékességi területéről egyértelműen megalapozza, de ugyanazén tényről Indítványozót maga a Törvényszék is kioktatta ítéletében (ld. rendelkező rész utolsó bekezdés).

4. Indítványozó fellebbezésére 2015. április 9-én kézhez kapta a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.105/2015/2. számú idéző végzését (P/4. számon csatolva), amelyet [REDACTED] tanácselnök jegyzett, és amelynek értelmében a tábla 2016. március 10. 10:30 órájára tűzött tárgyalási időpontot.

5. Ezt követően Indítványozó 2015. július 16-án ismételten kézhez vett egy ítéltáblai végzést (P/5. számon csatolva), szintén a 4. pontban említett bíró aláírásával, amelynek értelmében a tábla az „ítélkezés időszerűbbé tételére irányuló intézkedések megvalósítása érdekében” a tárgyalást hivatalból elhalasztja.

6. Az Indítványozó tudomására jutó legközelebbi eljárási cselekmény, hogy a Fővárosi Ítéltábla újabb végzésében (P/6. számon csatolva) kitűzte az új tárgyalási határnapot: 2015. november 26. 8:30. Ezen a végzésen már látható, hogy azt egy új eljáró bíró, [REDACTED] tanácselnök jegyzi, ugyanakkor megjegyzem, Indítványozó számára – figyelemmel arra, hogy dunaújvárosi érdekeltségű, ott működik és jogi képviselői is ott látnak el főként jogi képviseletet – ekkor még egyáltalán nem vált világossá, hogy az említett tanácselnök nem az Ítéltábla bírója. Erre a tényre a megszületett határozat kézhezvételét követően derült fény.

7. Az idéző végzés egy másik, Indítványozó számára szemet szűrő tartalmi eleme, hogy a tárgyalás helyétül nem a Fővárosi Ítéltábla polgári/gazdasági ügyekben ítélkező tevékenységet ellátó 1027 Budapest, Fekete Sas utca házsza alá eső, hanem a 1055 Budapest Markó utca 27. alá eső épületet jelölte meg, amely a Fővárosi Törvényszék székhelye.

8. Indítványozó a Fővárosi Törvényszéken tartott tárgyaláson megjelent, a másodfokú (vagy legalábbis annak vélt) eljárás során született, Fővárosi Ítéltábla „által hozott” ítélet (P/7. számon csatolva) az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Az elutasító jogerős ítélet polgári anyagi jogi szempontból is rendkívül sok kívánnivalót hagy maga után (mely problematika jelen alkotmányjogi panasznak nem tárgya), főleg ahhoz képest, hogy azt az egyik legjobb nevű bíróság, a Fővárosi Ítéltábla hozta. Az Indítványozó ezért kíváncsiságból utána nézett az interneten nyilvános bírósági adatbázisban az általa ismeretlen bírónak. Az eredmény az Indítványozó számára megdöbbenő volt.

9. Az Ítéletet jegyző bírák a birosag.hu internetes oldalon elérhető, a Fővárosi Törvényszék szervezetében szolgálatot teljesítő bírák névjegyzéke alapján¹ (releváns részek **P/8.** számon csatolva): [REDACTED] a Fővárosi Törvényszék polgári ügyszakában tanácselnök; [REDACTED] – a Fővárosi Törvényszék polgári ügyszakában bíró; [REDACTED] – szintén a Fővárosi Törvényszék polgári ügyszakában bíró. Megjegyzem, utóbbi bíró az OBH elnök kirendelő határozatakor (**P/9.** számon csatolva) még a Pesti Központi Kerületi Bíróság bírájaként került megjelölésre.

10. Az Indítványozónak semmilyen tudomása nem volt és nincsen arról, hogy ez a tanács konkrétan hogyan került megalakításra, ügyét milyen szempontok szerint szignálták erre az ítélkező szervre. Indítványozó ugyanakkor felhívja a figyelmet arra, hogy a birosag.hu internetes oldalon a Fővárosi Törvényszék aloldalán elérhető, a „Fővárosi Törvényszék Polgári Kollégiumának 2016. március Beosztási és Ügykiosztási rendje” c. dokumentum² tanúsága szerint (releváns oldal **P/10.** számon csatolva) az ügyében ítélőtáblai tanács minőségében eljáró bírók tulajdonképpen a Fővárosi Törvényszék 57.Pf. számú tanácsa.

III. A nemzetközi sztenderdekre való hivatkozás és a korábbi alkotmánybíróági gyakorlat felhasználhatósága

11. A t. Alkotmánybíróság kimondta, hogy „Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben vizsgálendő alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indokolásába történő beillesztése.” {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]; korábban: 22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [41]}

12. A fenti határozat alapján jelen ügy szempontjából releváns, a már hatályon kívül helyezett Alkotmány tartalmilag azonos szakaszai kapcsán kidolgozott alkotmánybíróági

¹http://birosag.hu/birak?tid=F%C5%91v%C3%A1rosi%20T%C3%B6rv%C3%A9nysz%C3%A9k&field_cim_v alue=

Letöltés ideje: 2016. március 7. 23:50.

² http://fovarositorvenyszek.birosag.hu/sites/default/files/field_attachment/ftp_k_19.pdf

Letöltve: 2015. március 8. 11:17.

gyakorlatot felhasználom és hivatkozom, feltételezve, hogy a t. Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata jelen ügy eldöntésére is zsinórmértékül fog szolgálni. Teszem ezt különös tekintettel arra, hogy a jelen ügyben szereplő tulajdontól való megfosztás tényállása tekintetében szó szerinti megegyezés van a korábbi Alkotmány és a jelenleg hatályos Alaptörvény között.

13. Hivatkozom a 36/2013. (XII.5.) AB határozat (továbbiakban: Abh.1.) jelen ügygel teljesen egybeeső problémát vizsgáló megállapítását, a korábbi gyakorlat alkalmazhatósága vonatkozásában. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy *„jelen ügyben az indítványokban felvetett alkotmányossági kérdéseket, így többek között a jogállamiság és az abból következő jogbiztonság követelményét, a tisztességes eljáráshoz, és ezen belül a pártatlan és igazságos bírósághoz, valamint a jogorvoslathoz való jogokat az Alkotmány és az Alaptörvény azonos tartalommal szabályozza, ezért az Alkotmánybíróság eljárása során figyelemmel volt a korábbi határozataiban kifejtettekre.”* [24]

14. Elöljáróban a nemzetközi sztenderdekkel kapcsolatban – különös tekintettel az Emberi Jogok Európai Egyezményére (a továbbiakban: Egyezmény) – rámutatok arra, hogy az Egyezményt a hozzá kapcsolódó joggyakorlattal együtt az Alkotmánybíróság és a rendes bíróságok is számos alkalommal figyelembe vették jogalkalmazói tevékenységük során. Mi több, az Alkotmánybíróság és a rendes bíróságok nem pusztán figyelembe veszik, hanem egyfajta kötelező minimum sztenderdként tekintenek a strasbourgi gyakorlatra, mely alá a magyar jogvédelmi szint semmi szín alá nem mehet. Ebben a körben az Alkotmánybíróság *expressis verbis* kimondta, hogy egyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (mint például az Egyezmény). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság (és a rendes bíróságok) általt nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Bíróság által kibontott) jogvédelem szintje.

15. A *pacta sunt servanda* elvéből [Alaptörvény Q. cikk (2)-(3) bekezdés] következően tehát az Alkotmánybíróságnak és a rendes bíróságoknak akkor is követnie kell a strasbourgi joggyakorlatot, az abban meghatározott alapjogvédelmi szintet, ha saját megelőző, „precedens-határozataiból” ez kényszerűen nem következne (1718/B/2010. AB határozat). Minthogy a jelen beadványban hivatkozott alapjogok – a tisztességes eljáráshoz való jog, a jogállamiság elve – védelme hasonló módon szerepel mind az Egyezményben, mind az

Alaptörvényben, tisztelettel kérem, hogy az idézett strasbourgi gyakorlatra figyelemmel is hozza meg a t. Alkotmánybíróság a döntését. A fentiekén túl a strasbourgi joggyakorlatot azért is figyelembe kell vennie a t. Alkotmánybíróságnak, ugyanis az nem pusztán egy nemzetközi szerződés – az Egyezmény a magyar jog szerves része. Az Egyezményt ugyanis az 1993. évi XXXI. törvény közvetlenül inkorporálta a magyar jogrendszerbe, így az abban foglalt jogok közvetlenül alkalmazhatók és alkalmazandók a magyar rendes bíróságok eljárásában, hasonlóan bármely más törvényhez. Minthogy azonban az Egyezményben foglalt egyes jogok tartalmát elsődlegesen a Bíróság bontja ki, így értelemszerűen annak esetjogát is figyelembe kell venni jelen eljárásban az ítélet meghozatalakor.

16. A t. Alkotmánybíróság ezt külön is megerősítette a Abh. 1.-ben ahol kimondta, hogy abban az esetben, ha egy adott hazai jogszabály azonos tartalmú az Egyezményben, vagy annak valamelyik Kiegészítő Jegyzőkönyvében foglalt joggal, vagy ha e jog biztosítására irányuló kötelezettség teljesítését szolgálja, az Alaptörvény Q) cikkéből az is következik, hogy az Alkotmánybíróságnak tartózkodnia kell az adott jogszabály (vagy jogszabályi rendelkezés) olyan értelmezésétől, amelynek elkerülhetetlen következménye a vállalt nemzetközi jogi kötelezettség megsértése és Magyarország sorozatos elmarasztalása lenne a Bíróság előtt. Fontos megjegyezni, hogy idézett határozat egy tartalmilag jelen beadvánnyal szinte teljesen azonos problémakört ölelt fel, így mind a Bíróság, mind pedig az alkotmánybírósági gyakorlat alkalmazása jelen ügy eldöntésében a t. Alkotmánybíróság által is elismert lehetőség, mi több kötelezettség.

17. Hangsúlyozom ugyanakkor, hogy a strasbourgi esetjogra történő hivatkozásaim nem értékelhetők egy olyan indítványnak, mely „jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására” irányulna, ezen kérdés vizsgálatára a t. Alkotmánybíróságnak hivatalból van lehetősége.

IV. A bírói döntés alaptörvény-ellenességének okai

18. Jelen ügy tárgya az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme, amelyet egy alaptörvény-ellenes jogszabályon alapuló kirendelő határozat nyomán eljáró, még csak nem is az eredeti hatáskörrel és illetékességgel rendelkező fórummal egy szintű bírói tanács okozott. Jelen ügy tárgya tehát valójában a t. Alkotmánybíróság által az Abh1.-ben már alaptörvény-ellenesnek nyilvánított ügyáthelyezés bűjtatott visszahozatala a magyar

jogrendszerbe és ítélkezési gyakorlatba. Az Ítélet sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot mivel azt arra törvény által fel nem hatalmazott bírói tanács hozta, az Indítványozó törvényes és pártatlan bíróhoz való jogának teljes kiüresítése mellett. Ismételten előrebecsátom, hogy a lenti érvelésből is kitűnően jelen ügy középpontjában a látszattal ellentétben nem egy bírói kirendelés, hanem egy annak álcázott, ügyáthelyezés által okozott alapjogsérelem áll.

A Bíróság esetjoga

19. Jelen ügy szempontjából kiemelt jelentőséggel bír a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bírósága által a *Miracle Europe Kft. v. Hungary* ügyben (no. 57774/13) 2016. január 12-én hozott ítélet, amely ügy szintén a törvényes bíróhoz való jogra, tágabban a tisztességes eljáráshoz való jogra fókuszált az ügyáthelyezés kérdése kapcsán.

20. A Bíróság mindenekelőtt rögzítette, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog olyan kiemelt szerepet játszik egy demokratikus társadalomban, hogy semmi nem indokolja az Egyezmény 6. Cikkének megszorító értelmezését. Ezen Cikkre alapított gyakorlatát tovább elemezve a Bíróság megállapította, hogy az ügyben eljáró bírói fórumnak a 6. Cikk értelmében minden esetben „jog által megalakítottak” kell lennie, mely feltétel a jogállamiság alapelvének az Egyezmény és Jegyzőkönyvei által is védett egyik alapkövetelménye.

21. Az előbbieken használt „jog” kifejezés a 6. Cikk kapcsán a Bíróság döntése értelmében nem csak az eljáró fórum megalakítására és hatáskörére irányadó jogi szabályozásra vonatkozik, hanem bármely egyéb, hazai rendelkezésre, amely eredményeként beavatkozás történhet az ítélkezésben résztvevők személyére, az ítélő testületre nézve. Ez a követelmény pedig többek között kiterjed a bíróság függetlenségére, hivatali idejükre, a pártatlanságra és az eljárási garanciák meglétére. Ezen felül a „jog” hivatkozott ügyben értendő és vizsgálendő fogalma nem csak a bíróság megalakítására vonatkozó szabályozásra, hanem magának, az általa lefolytatott eljárásra vonatkozó szabályozásra is kiterjed. Fenti követelmények vizsgálata során megállapított visszasság pedig egyértelműen a 6. Cikk sérelmét jelenti a strasbourgi gyakorlat szerint.

22. A Bíróság külön is hangsúlyozta, hogy a fórum függetlensége a végrehajtó hatalom önkényétől való függetlenséget is jelenti, amely a Parlament által megalkotott szabályok mentén működik. Nem engedhető meg a Bíróság álláspontja szerint, hogy az igazságszolgáltatási rendszert egy „bírói hatóság” irányítsa, noha természetesen arra van/lehet hatásköre, hogy releváns hazai jogszabályokat értelmezzen.

23. A Bíróság külön utalt a hatalmi ágak elválasztására, mint a strasbourgi esetjogban kiemelt szerepet játszó és védelmet élvező alapvetésre a bírói és a végrehajtó hatalommal összefüggésében.

24. A Bíróság megállapította, hogy azon államok, amelyek esetében az eljáró fórum kijelölése nem jogszabályi előírásokon múlik, hanem diszkrecionális jogkörben határoz róla valamely szerv/személy, a politikai és egyéb befolyásoltság, valamint a pártatlanság (látszatának) veszélyét hordozza, még akkor is, ha maga a szerv/személy általi kijelölés átlátható szabályokon alapul. A Bíróság arra is felhívta a figyelmet, hogy egy ilyen, nem törvényen alapuló eljárásban a diszkrecionális jog gyakorlója az ügyelosztás és kijelölés során nyomást gyakorolhat a kijelölt bírói fórumra/tagjaira, akár azzal, hogy túlterheli őt/őket, akár azzal, hogy „kis ügyeket” szignál rájuk. Egy ilyen rendszerben az is elképzelhető, hogy bizonyos politikai ügyeket csak egy bíróra szignálnak, míg más bíróktól direkt elveszik/nem jelölik ki őket az eljárásra. Ebből kifolyólag a Bíróság osztotta azt az álláspontot, hogy az ügyek átszignálása csak olyan jogi környezetben történhet, amelyre vonatkozó szabályokat a jogalkotó átlátható, előre megismerhető és objektív paraméterek mentén alkotta meg, és csak minimális teret engednek a diszkrecionális döntések meghozatalának.

25. A Bíróság megállapította, hogy a Kérelmezők ügyében eljáró bírói fórum hatáskörét az Országos Bírói Hivatal elnökének a döntése alapította meg, egyúttal megállapította, hogy az elnök hatásköre kiemelten adminisztratív és csupán egyes személyügyi kérdésekre terjed ki, megválasztása pedig a Parlament és nem a valamely bírókat tömörítő testület jogköre. A Bíróság ezen felül értékelése körébe vonta azt a tényt is, hogy 2012. szeptember 17-ig nem volt objektív kritériumrendszere a jelen ügyben is megtörtént átszignálásnak. A Bíróság azt is megállapította, hogy ezen a napon ugyan az Országos Bírói Tanács elfogadott ugyan alapkövetelményeket az ügyáthelyezésre nézve, de ugyanezen határozatában az OBH elnökének diszkrecionális jogkörébe utalta a kijelölhető bíróságok közti választást.

26. A Bíróság a hivatkozott ügy tárgyaként nem a fórum jogszerű létét azonosította, hanem az ügyelosztás jogszerűtlenségét. A Bíróság megállapította, hogy a diszkrecionális átszignálásnak sem elfogadható indoka sem pedig az eljárásra vonatkozó kritériumrendszere nem lelhető fel, a helyzet pedig teljesen alkalmas volt arra, hogy a bírói függetlenség és pártatlanság megkérdőjeleződjön, egyúttal sem az előreláthatóság, sem a jogbiztonság követelményének nem feleltethető meg, amelyek pedig a „jog alapján megalakított” bíróságnak előkövetelményei.

27. Ezzel együtt a Bíróság azt is megjegyezte, hogy az előbb említett belső eljárási ellentmondás/hiányosság nem korrigálható a már eljárt szervek előtti újabb panasszal vagy általuk lefolytatott felülvizsgálattal. Az alapeljárást lefolytató bírói fórum ugyanis – amelynek kijelölése a fentiekből kifolyólag a tisztességes eljárás követelményével összeegyeztethetetlen – meghatározó befolyással bírt az egész eljárásra, valamint helyrehozhatatlanul érintette eljárása a kérelmezőket. Ezt a megállapítást különösen alátámasztja a Bíróság szerint a tény, hogy a fellebbviteli bírói fórum kijelölése is ezen az egyezményellenes szignáláson alapult.

28. Fentiekből kifolyólag a strasbourgi bíróság úgy ítélte, hogy *A Miracle Europe Kft. v. Hungary* ügyben nem teljesült a tisztességes eljáráshoz való jog azon követelménye, amelynek értelmében a bíróságnak „jog által alakított” kell lennie.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata

29. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben legrelevánsabb, alaphatározata a 36/2013. (XII.5.) AB határozat, amelyben maga a testület is utal arra a tényre, miszerint a törvényes bíróhoz való jog kérdésében – noha hivatkozható a korábbi gyakorlat –, ám sajnálatosan nem bővelkedhetünk ezt a konkrét, a tisztességes eljáráshoz való jog részelemet vizsgáló döntésekben. Így jelen beadvány megítélésekor egyik legfontosabb iránymutatóul ez a határozat szolgálhat.

30. A testület az említett határozatban a törvényes bíróhoz való jog kapcsán fontos elveket fektetett le. Elsőként is megállapította, hogy „*törvény által felállított bíróságra vonatkozó követelmény magában foglalja a törvényes bíróhoz való jogot, vagyis azt, hogy egy konkrét ügyben az eljárási törvényekben megállapított általános hatásköri és illetékességi szabályok szerint irányadó bírói fórum (bíró) járjon el. Ezt az alkotmányos elvet a Bszi. az Alapelvek*

között úgy fogalmazza meg, hogy senki sem vonható el törvényes bírójától [8. § (1) bekezdése]. A törvény által rendelt bíró pedig az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró [8. § (2) bekezdés]. A törvényes bíró tehát: a törvényben előre meghatározott hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend szerint kijelölt bíró. Az ügyelosztási rendet az objektivitás és a személytelenség biztosítása, az önkényesség kizárása érdekében előző évben állapítja meg a bíróság elnöke, amely a tárgyévben kizárólag szolgálati érdekből vagy a bíróság működését érintő fontos okból módosítható [9. § (1) bekezdés]. Ebből következik, hogy a bíró és az ügy egymáshoz rendelése alkotmányosan csak előre meghatározott, általános szabályok alkalmazásával objektív alapokon történhet.” [32]

31. Az Alkotmánybíróság a 993/B/2008. AB határozatában (továbbiakban: Abh.2.) azt is megállapította, hogy „a *"törvényes bírótól való elvonás tilalma"* - az önkényes ügyelosztási renddel szemben - az eljárás résztvevőit megillető biztosíték, aminek csak egyik eleme a Bszi. szabályaira épülő szolgálati beosztás szisztémája. Annak megítélésekor, hogy a konkrét ügyben ki tekinthető törvényes bírónak, ugyanilyen súllyal jönnek számításba - többek között - az eljárási törvénynek a hatáskörre, illetékességre, a jogorvoslati rendre és a tisztességes eljárás követelményének biztosítására vonatkozó további rendelkezései. Az pedig éppen a törvény előtti egyenlőség érvényesülését szolgálja, hogy az említett jogszabályok mindenki számára olyan bíró közreműködését garantálják, akitől az ügy tárgyilagos megítélése nyilvánvalóan elvárható.” [III.2.]

32. A 166/2011. (XII.20.) AB határozatban (továbbiakban: Abh.3.) a testület a *nullum iudicium sine lege* elv vizsgálatakor megállapította, hogy „egy, az általános illetékességi szabályok szerint eljáró bíróság helyett egy adott ügycsoport ügyeinek egy másik bíróság illetékességébe történő áthelyezése csak abban az esetben egyeztethető össze az Egyezményel, ha annak anyagi jogi és eljárásjogi szabályait, illetve előfeltételeit átlátható, előre rögzített, világos, objektív paraméterek felhasználásával rögzíti a törvényhozó, amely nem (vagy csak minimálisan) hagy teret a diszkrécionális jogkörnek, és ahol a tényleges döntés meghozatala a független, pártatlan bírósági rendszer saját intézményei révén történhet. Mivel a vizsgált rendelkezés ilyen elemeket nem tartalmaz, ezért az Egyezmény 6. cikk (1) bekezdésében foglalt követelményeknek, és mindenek előtt az ún. objektív tesztjének nem felel meg, és ezért nemzetközi jogba ütközik.” [III.1. utolsó előtti bekezdés]

33. Fontos szempont az alkotmányossági gyakorlatból, hogy az Abh.1.-ben vizsgált ügy kapcsán a testület figyelemmel volt arra a tényre, hogy az OBH elnöke csak az eljáró bírói fórumot jelölte ki. Ugyanakkor még az eljárást konkrétan lefolytató bíró személyével szemben bejelenthető kifogások, kizárási indítványok eljárási garanciái sem találtattak kellő biztosítéknak, így még egy ilyen tágabb jellegű kijelölés is sérti az alkotmányos követelményeket. [Abh.1. 49.]

34. Az Abh.1-ben megállapítást nyert az is, hogy *„önmagában az a tény, hogy a ténylegesen eljáró bírói tanács konkrét pervezetésével szemben a folyamatban levő eljárásban nem fogalmaznak meg kifogást, még nem tudja sem kimenteni, sem ellentételezni a nullum iudicium sine lege elven esett eredendő sérelmet.”*

35. Jelen ügy szempontjából releváns, hogy Az Alkotmánybíróság a 20/2005. (V. 26.) AB határozatában utalt arra, hogy az igazgatási szabályok érvényesülése nem válhat a függetlenség gátjává. A jogorvoslati eljárásban eljáró bírák egyenrangúak és egyikük számára sem teremthető az autonóm bírói meggyőződés kialakítását akadályozó kényszerhelyzet. „Az a tény (...) a jogorvoslati eljárásban kivétel nélkül az egyenrangú „szakbírói” státus elvén alapuló társas bíráskodás érvényesülését tartja megfelelőnek, kifejezi annak az igénynek az érvényesülését, hogy a jogerős határozatokban körültekintő, a lehető legmagasabb szintű jogalkalmazói tudást és értékítéletet szintetizáló döntések tükröződjenek. A tisztességes eljárás követelményeiből kiindulva ezzel a másodfokú ítélkezési tevékenységet – az egyes bírák esetén – akadályozó körülmények nem férnek össze, s alkotmányosan elfogadhatatlan az olyan szabályozás, amely alkalmas lehet a bírói függetlenség sérelmének előidézésére.” (ABH 2005, 202, 223.)

36. Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban elismerte, hogy a jogági sajátosságok figyelembe vételével a tételes jogban kidolgozott jogorvoslati eljárásnak alkotmányos jelentősége van [49/1998. (XI. 27.) AB határozat, ABH 1998, 372, 382.; 46/2003. (X. 16.) AB határozat, ABH 2003, 488, 502 – 503.]. Ebből következően a tisztességes eljárás követelményeit a jogorvoslati eljárásra is vonatkoztatta, abban az értelemben, hogy az alkotmányi és az eljárási garanciák érvényesülését az eljárás ezen szakaszában is nélkülözhetetlennek vélte. A jogorvoslati jog alapvető sajátosságának tekintette a döntéshozótól elkülönült szerv eljárását [pl. 22/1995. (III. 31.) AB határozat, ABH 1995, 108, 110.; 23/1998. (VI. 9.) AB határozat, ABH 1998, 182, 186.; 49/1998. (XI. 27.) AB határozat,

ABH 1998, 372, 382.; 19/1999. (VI. 25) AB határozat, ABH 1999, 150, 156.; 46/2003. (X. 16.) AB határozat, ABH 2003, 488, 502-503.]. Másutt azt hangsúlyozta, hogy: „az államnak olyan jogszabályokat [kell] megalkotnia, amelyek eljárási garanciák nyújtásával az alanyi jogok érvényesítésének lehetőségét megteremtik” (602/D/1999. AB határozat, ABH 2004.).

A fenti elvek alkalmazása jelen ügyre

Az alapjogsérelem

37. Jelen ügyben az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme, mi több annak kiüresedése áll a középpontban, hiszen egy a törvényes bíróhoz való jog követelményét sértő jogszabályi alapon hozott OBH elnöki kirendelés következtében ügyében jogellenesen megalakított bírói fórum járt el, amely Indítványozóra kiható ítéletet hozott. Indítványozó fel kívánja hívni a figyelmet, hogy ügyében valójában nem a Bszi. és a Bjj. alapján történő kirendelésről, sokkal inkább ennek álcájába bújtatott ügyáthelyezésről van szó, amely – tekintettel arra, hogy ennek eredményeképpen ténylegesen alsóbb szintű fórum járt el a fellebbezési eljárásban – kiemelten sérelmes Indítványozóra nézve.

38. Mi történt ugyanis jelen ügyben? A Fővárosi Ítéltáblához – mint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz – benyújtott fellebbezést *de facto* nem a Fővárosi Ítéltábla bírálta el. A tárgyalás helyszíne a Fővárosi Törvényszék volt. Az eljáró bírák nem a Fővárosi Ítéltábla bírái voltak, hanem alsóbb bíróságokról az Indítványozó által nem tudottan kirendelt bírák – ténylegesen a Fővárosi Törvényszék 57.Pf. számú tanácsa. Dacára annak, hogy a másodfokú ítélet fejlécén a Fővárosi Ítéltábla szerepelt – tehát formailag ez a fórum hozta a másodfokú ítéletet –, valójában egy elsőfokú bíróság hozott elsőfokú bírákból álló tanácsban az Indítványozóra kedvezőtlen másodfokú ítéletet. Az Indítványozó számára az eredeti bírójától való megfosztás indokai ismeretlenek és pervesztés fényében számára az ún. objektív bírói pártatlanság alkotmányos követelménye és joga megkérdőjeleződik.

39. Elöljáróban rögzítem, hogy a bíróságok igazgatásában nem ismeretlen az az intézkedés, amely egy alsóbb szinten eljáró bírát egy felsőbb (jellemzően egy szinttel) eljáró fórumhoz rendel ki (formai értelemben), ennek háttérében az adott bíró szakmai képzése iránti igény húzódik meg. Ekkor azonban minden esetben egy-egy bíró „felrendeléséről” lehet beszélni, egy a magasabb fokon eljáró tanácsba, ahol az adott bíróság szervezetében dolgozó,

arra tudással és tapasztalattal rendelkező két bírótárs segíti az ítélezést. Indítványozó esetében azonban nem ez történt. A Fővárosi Ítéltábla által tűzött tárgyalást elhalasztották, a következő tűzést pedig már a Fővárosi Törvényszék tanácselnöke jegyezte, az ítéletet pedig jobb esetben is három törvényszéki bíró (rosszabb esetben egy járásbíró és két törvényszéki bíró) hozta meg. Ezzel nem a bírók szakmai képzése érdekében történő felrendelés, sokkal inkább Indítványozó ügyének jogellenes „lerendelése” valósult meg.

40. A fenti elveket figyelembe véve megállapítható, hogy a törvényes bíróhoz való jog kapcsán az Alkotmánybíróság által kialakított követelmények jelen ügyben egyáltalán nem teljesülnek. Az eljárási törvényekben meghatározott hatáskörrel és illetékességgel rendelkező fórum, a Fővárosi Ítéltábla helyett egy alsóbb bírói fórum(ok)ról összeállított testület járt el, arra sem véve a fáradságot, hogy legalább az Ítéltábla épületében tartson tárgyalást. (Nem mintha ez jogilag változtatna a fórum megítélésén, de a pártatlan és független bíróhoz való alkotmányos jog alapvető része a függetlenség látszata, úgyhogy ennek az elemnek is kiemelt jelentősége van.) Előbbiekből kifolyólag pedig eleve kizárt, hogy a hivatalos ügyelosztási rend szerint kerülhettek konkrétan ezen bírók ítélezői pozícióba, illetőleg ez a folyamat az Indítványozó számára nem átlátható, megismerhető. Ezek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a bírók kijelölése egyáltalán nem az alkotmányosan elvárt elvek, az előreláthatóság, általános szabályok és objektivitás mentén ment végbe.

41. A törvényes bírótól való elvonás tilalmát is eredményezte jelen eljárás, hiszen a fenti szempontok alapján eljárásra jogosult fórum helyett egy más, ráadásul alsóbb szintű bírói testület – a Fővárosi Törvényszék 57.Pf. számú tanácsa – járt el önkényesen, minden indokolás nélkül. A bírói testület összeállításában alapvető szerepe volt az OBH elnökének (hiszen ő döntött a bírókirendelésről), akit egy politikai szerv, a Parlament választott meg, így alkotmányjogi - emberi jogi szempontból politikailag nem tekinthető függetlennek, ahogy arra az EJEB a *Miracle-határozatban* is rámutatott (61. pont).

42. Indítványozó megjegyzi, hogy álláspontja szerint alapvetően nem lehet elfogadható érv az ügyekben történő átláthatatlan bírókirendelésre az „ítélkezés időszerűbbé tételére irányuló intézkedések megvalósítása” még egy azonos szintű eljáró bíró esetén sem, nemhogy egy a jogszabályokat egyértelműen sértő, alacsonyabb szintre történő degradálás során. Mi több, jelen ügy nemhogy nélkülözi, de teljes mértékben függ az OBH elnök diszkrecionális döntésétől, hiszen a bírókirendelés az ő hatásköre (ld. Abh.3. kapcsán idézettek.). Nem

megismételve a leírtakat, visszautalok a *Miracle v. Hungary* ügyben ezen kérdéskör kapcsán megállapítottakra is (ld.61-63.pont)

43. Az Abh.2. kapcsán idézett követelmény – előrelátható, objektív törvényhozói szabályozás, amely nem hagy teret a diszkréciónak – fentiekre figyelemmel eleve nem valósulhatott meg jelen ügyben. Az OBH elnök által kiadott határozat a bírák „kirendeléséről” nélkülöz minden előreláthatóságot, az objektivitása pedig már csak azért sem vizsgálható érdemben, mert az ügyteher mindig kiváló hivatkozási alapot nyújt arra, hogy az elmaradtabb bíróságokat a kar többi tagja „megsegítse”. Jelen ügyben ugyanakkor legalább az indokolást igényelt volna, hogy miként kerülhet egy teljes ítélőtáblai tanács megalakításra alsóbb fokon eljáró bírókból, és arról Indítványozót előzetesen értesíteni kellett volna.

44. Indítványozó meg kívánja jegyezni, hogy ezzel az érveléssel nem azt mondja, hogy az alsóbb fokú bíróságokon eljáró bírók alapvetően alkalmatlanok lennének bonyolultabb kérdések, felülvizsgálatok megítélésére. Ennél mi sem áll távolabb tőle. De Indítványozó álláspontja szerint nem véletlenül létezik előmenetel a bíróságokon, szakmai fejlődést követő feljebb lépés pályázat és az áthelyezés intézményének igénybevételével, és Indítványozó hangsúlyozza, szerinte csak az lehet törvényes bírója az ügynek, aki arra kellő szakmai tapasztalattal és kompetenciával rendelkezik. Ezt biztosítja a bírák kinevezésére és előmenetelére vonatkozó szabályozás, amelyet az OBH elnök határozata teljes mértékben ignorált, ezzel az eljárásban védhetetlen bírókirendelésnek álcázott ügyáthelyezését eredményezett. Amelynek folyamata, *ceterum censeo*, nem volt megismerhető az Indítványozó számára.

45. Fontos, az ügy súlyosságát mutató körülmény, hogy míg az Abh.1.-ben a testület figyelemmel volt arra, hogy csupán az eljáró bíróság került kijelölésre – bár ez sem segített a kérdés alkotmányosságán – jelen helyzetben az OBH elnöke konkrét bírákat jelölt meg, rendelt fel törvényszéki és járásbíróági szintű szolgálati helyükről az Ítélőtáblára. Ezen konkrét bírák pedig jelen ügyben egy az ítélőtáblai ügyrenddel összevetve ismeretlen módon létrehozott testületet alkotva hoztak minden jogszabályi megtámogatás nélküli pozíciójukban ítéletet.

46. Indítványozó végezetül ismételten megjegyzi, hogy a fórum Indítványozóra nézve kedvezőtlen ítéletet hozott, amelyet az eljáró bírósági tanács jogszabálynak megfelelő szintjének hiánya és az átláthatatlan „kirendelés” (ügyáthelyezés) következtében Indítványozó még csak jogilag megalapozottnak sem gondolhat.

47. Jelen ügyben a kirendelés kapcsán Indítványozó nem élhetett a jogorvoslathoz való jogával, holott az ügyére nézve érdemi, azt súlyosan érintő döntés született a „feje felett”. hiszen valójában megint csak az elsőfokon hatáskörrel rendelkező bírói fórummal azonos szinten álló, Fővárosi Törvényszék 57. Pf. számú tanácsa járt el az ügyében, ahelyett, hogy a másodfokú Ítéltábla ítélkezett volna.

48. Fent kifejtettekre tekintettel egyértelműen megállapítható, hogy a kirendelés álcájába bújtatott ügyáthelyezés egy lentebbi fórumra megtörtént, ezzel sérül Indítványozónak a tisztességes eljáráshoz való jogosultsága mind a törvényes és pártatlan bíróhoz való jog, mind pedig a jogorvoslathoz való jog vonatkozásában.

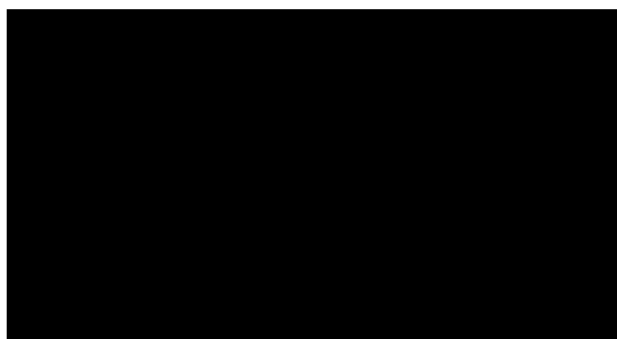
V. Kérelem

Összegezve a fentebb részletesen kifejtett indokaimat, a megtámadott bírói ítélet sérti az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot, mert az Indítványozó ügyében egy OBH elnöki határozat arra törvényi felhatalmazással nem bíró bírákból álló testület kijelöléséhez vezetett, amelynek sem a szintje, sem az összeállítására irányuló eljárás nem felel meg a törvényi és alkotmányossági kritériumoknak. A törvényes bíróhoz való jog kiüresítésével megalakított és ezért a függetlenség és pártatlanság látszatával sem rendelkező bírói fórum pedig *ab ovo* nem hozhat alaptörvény-konform ítéletet.

Tisztelt Alkotmánybíróság, a beadványban részletesen kifejtett indokok alapján kérem, hogy a Fővárosi Ítéltábla 22.Gf.40.105/2015/7. számon hozott ítéletét mint alaptörvény-ellenes bírói döntést megsemmisíteni szíveskedjék.

Budapest, 2016. március 8.

Tisztelettel,

Indítványozó